

HammiMaKā.2.76; यानन्वहं पुनरवर्धयदेणशावानार्या विदेहतनया तृणपूलदानात् । ते दक्षिणां दिशमुदशु निरीक्षणाणास्तस्याः प्रवृत्तिमिव नौ विनिवेदयन्ति JānaPa. 6.21; HariVam.1.395*(2); 2 always विरागमुपयाति ... । क्रियासूदाररूपसु क्रमते मोदतेऽन्वहम् AkṣU.5; अयं च गाधेस्तनयो महात्पा यदन्वहं वर्धयति स्वतेजसा । तदेतदिक्षाकुक्कुलं प्रसाधितं भवद्यशोभिः Rāgh.4.56; तीर्थानि च निषेवेत स्थानानि मम चान्वहम् ParaS.30.80; शंभो त्वं परमान्तरङ्ग इति मे चित्ते स्मराम्यन्वहम् ŚivāL.35; NāmMā.189; यः स्मरेत्सततं भक्त्या नारायणमतन्द्रितः । अन्वहं तस्य वासाय श्वेतद्वीपः प्रकल्पितः BrahmP.61.50; मनसि स्वरसेन ... प्रचरत्यन्वहमस्य गोचरेषु । प्रसृतोऽपि ... युष्मत्परिचर्याचतुरः सदा भवेयम् Stotrā.12.25; जलधिः ... । क्षुभ्यत्पंककलंककल्पपतनुः क्ष[1] [र]स्वभावस्तुलात्राजोद्भ[1]सुरमूर्तिनाखिलजगत्सेव्येन येनान्वहं नित्यालंकृतसत्त्व[धो] (Read सत्त्वथो) ... श्रीपृथ्वीधरभूपतिर्विजयते EI.iv.46.131; प्रपञ्चयति ... कुर्वाणानाम् ... रंहसम् । इह सह सुरैरायान्तीनां नरेश नोऽन्वहं सुरतरुचये कुर्वाणानां वलक्षमरं हसम् Vāgbhaṭā.4.28; वंशः कोऽपि ततो बभूव ... यस्माद्भूमिभूतोऽपि वीतगणिताः प्रादुर्भवन्त्यन्वहं EI.i.296.4; iv.236.74; अधाङ्गे गिरिजां बिभर्ति गिरिशो विष्णुर्वह्यन्वहं शस्त्रश्रेणिम् MohaRāPa.5.56; मदमत्सरमन्मथेषु मन्दं हृदयं योगिवदन्वहं वहन्तः । मरुतः ... अभिलषन्ति बन्धमोक्षम् Surath.8.41; यतित्वे कष्टमन्वहम् PārśvC.8.37; सर्वज्ञविष्णुगुरु-मन्वहमाश्रयेऽहम् SarvaDaSam.1.6; आतन्वतान्वहमनेकतुलाधिरोहं रंगेन्द्रधाम्नि नरदेवदिवकरेण [*] [हे]न्नामसंशयमभक्षयत मेरुरर्त्ये EI.iii.14.20; iii.123.80; ii.412.7; भास्वान् जितो यन्महसा ददाति ज्ञप्त्वां किमद्यापि न वारिराशौ । उन्मज्जति व्याकुलितोऽन्वहं च सुदुस्त्यजं हा हतजीवितव्यम् HammiMaKā.1.31; कामाक्षि ... भवत्कटाक्षः । वैमल्यमन्वहम् ... भक्तहृदयाय ... ददाति MūkaPañ.1.42; 5.90; अव्यात् ... । भवतां भवतां नागः शांकरिः शंकरोन्वहम् EI.iv.321.2; दातुं भक्ताय कल्याणं गर्भं बिभ्रदिवान्वहम् । तुन्दिभो गणराजः स विज्जशान्तिं करोतु नः RājTa.(Jo.)2; गेहं महैर्मदस्सन्महमंदाहाहुरयते सार्थाभिधामन्वहम् EI.xii.174.78; iv.274.71; सहायास्त्वत्करे वयम् । वर्तमहे ... अन्वहम् ParamāKā.24.38; 80.13.

अन्वहलभ्य (anvaha-labhya) *adj.* which is to be attained everyday प्रसीदान्वहलभ्येऽर्थे तवात्र कियती क्षतिः KathāSaSāg. x. 8.140.

अन्वा (anvā) *f.* one that blows on or after अन्वासि राज्ये त्वा रात्रिञ्चिन्व PañcBr.i.9.8, cf. अनुवा.

अन्वाकर्षक (anv-ākarsaka) *adj.* which draws or drags near from the preceding one, pw.

अन्वाकाङ्क्ष (anv-ākāṅkṣ-) I.U. to wait till, to expect अतिथिम् । गोदोहनमात्रं । कालमन्वाकाङ्क्षेत् ŚāṅkhaLiDS. 133.

अन्वाकृ (anv-ākṛ-) VIII.P. 1 to imitate तत्पशूनन्वाकुर्वन् KāthS. 24.7 (ii.98.4); KapiKaS. 37.8(203.6); तस्मै जरदधं निरमणमन्वाकरोति VādhuṢS. iii.75.2; 2 to collect as सूर्यां सवित्रीं तस्यै सर्वे देवा वरा आगच्छंस्तस्या एतत्सहस्रं वहतुमन्वाकरोत् AitBr.17.1 (452); JaimiBr.1.213; सविता सूर्यां प्रायच्छतोमाय ... तत् सहस्रमन्वाकरोद् दुहित्वा उह्यमानाया एतदासां देवतानामासीत् KauṣiBr.18.1(78.22); [to give to any one to take with him, MW.]

अन्वाकृति (anv-ākṛti) *f.* similar shape, image or figure लोकतो नक्षत्रायन्वाकृतयश्च ŚāṅkhāGS.iv.19.5.

अन्वाकृष् (anv-ākṛṣ-) I.P. A (pass.) to be drawn, to be related after, i.e. to be construed with असन्नेवेति श्लोकस्य ब्रह्मपुच्छमित्युक्तब्रह्मविषयत्वात् । न ह्यत्रानन्दमयोऽन्वाकृष्यते NyāySu.(Ja.)141A.13 (on i.1.6); B (caus.) to cause to relate, i.e. to drag after अतदालम्बनप्रतीत्ये प्रमाणमागमः । प्रमाणान्तरवृत्तिस्तु प्रत्यक्षमन्वाकर्षयतीति न पुरुषातिशयो निवार्यः स्यात् PramāVāSvop-Vf.112.4.

अन्वाक्रम (anv-ākram-) I.P. A to follow रुद्रमन्तरांयुन्स आदित्यानुन्वाक्रमत TaiS. VI.v.6.3; B to visit in succession सः ... गजाह्वयात्तीर्थपदः पदानि । अन्वाक्रमत्पुण्यचिकीर्षयोर्व्या स्वधिष्ठितो यानि सहस्रमूर्तिः BhāgP.iii.1.17.

अन्वाकशायम् (anvākśāyam) *adv.* by reciting successively एतैरेवं जुहुयात्समृतयज्ञै चतुर्भिश्चतुर्भिर्न्वाकशायं पुरस्तात्प्रातरनुवाकस्य MaiS.i.9.8 (i.139.11)

अन्वाक्षि (anv-ākṣi-) II.P. to dwell upon यत्ने अन्नं भुवस्वत आक्षियति पृथिवीमनु AV. x.5.45; AV. (P.) xvi.132.7.

अन्वाक्षित (anv-ākṣita) *adj.* dwelt upon यत्ने अन्नं भुवस्वत आक्षितं पृथिवीमनु AV. (P.) i.63.1.

अन्वाख्या (anv-ākhyā-) II.P. 1A (pass.) to be stated B (pass.) to be described C (pass.) to be explained or analysed grammatically 2A to use or employ B to reuse or reemploy 3 to narrate 4 to reconsider 5 to refer, to

enumerate 1A (pass.) to be stated किं पुनरिदं व्याकरणमेवाधिजांसांमान्यः प्रयोजनमन्वाख्यायते MahāBh.i.5.5 (on i.1.0); किं पुनरिदं विवृतस्योपदिश्यमानस्य प्रयोजनमन्वाख्यायत आहोस्वित् संवृतस्योपदिश्यमानस्य विवृतोपदेशश्चोद्यते MahāBh. i.15.9 (on ŚivSū.(Gr.)1); 1B (pass.) to be described पदार्थाः ... । यथा तु भवन्ति तथाभूता एवार्था अन्वाख्यायन्ते NyāyVār.21.16 (on i.1.1); अविपरीतोऽयमागमो गुरुपरपरयान्वाख्यायते JayaMa. 3.16 (on 1.1); 1C (pass.) to be explained or analysed grammatically यदि युगपत्समासतद्धितावन्वाख्यायते ततो नैकत्रापि सामर्थ्यं लभ्यते TantrVā. 396.21 (on ii.1.16); मयूरशब्दः ... पतत्रिव्यक्तिषु वर्तमानो मह्यं रौतीत्यन्वाख्यायते TātpaT. (Vā.) 101.22 (on i.1.3); 1D to convey, cf. अन्वाख्यापकः 2; 2A to use or employ, cf. अन्वाख्यातः 1; 2B to reuse or reemploy, cf. अन्वाख्यान 7; 3 to narrate, cf. अन्वाख्यान 2; 4 to reconsider, cf. अन्वाख्यान 6; 5 to refer or enumerate, cf. अन्वाख्याय 1.

अन्वाख्यात (anv-ākhyāta) *adj.* 1 which is used or employed संस्कृतं नाम देवी वागन्वाख्याता महर्षिभिः Kāvyaḍa.1.33; 2A which is stated औदुम्बरीवेष्टनवाससोऽपि प्रकाशश्रुतिमूलत्वमेवान्वाख्यातम् TantrVā.106.24 (on i.3.4); अन्वाख्यातेऽपि प्रयोजने न प्रवर्तेरन् SarvaDaSam.13.55; 2B which is explained or analysed grammatically ऋफिडऋफिडुइत्येतौ तु अनन्वाख्यातौ Prādī.i.103A.5 (on ŚivSū.(Gr.)2)

अन्वाख्यातत्व (anvākhyāta-tva) *n.* the state of being explained or analysed grammatically ऋकशब्दोऽन्वाख्यातत्वाद् भवतु रूतकशब्दस्य निवर्तकः Prādī.1.103A.4 (on ŚivSū.(Gr.)2)

अन्वाख्यातविधि (anvākhyāta-vidhi) *m.* injunction of using that (word) which is explained or analysed grammatically अन्वाख्यानान्वाख्येयान्वाख्यात-विधिप्रयोगानन्वाख्यातप्रतिषेधवर्जनषट्कस्याप्यवगम्यानावेदविधिमूलत्वादानादित्ये सति सर्वेषाम् ... न किंचिदनुपपन्नम् TantrVā. 228.18 (on i.3.25)

अन्वाख्यातव्य (anv-ākhyātavya) *adj.* to be explained or analysed grammatically जातिशब्दश्चायं वृद्धव्यवहारेऽवस्थितो यत्र प्रसिद्धस्तत्रान्वाख्यातव्यः TantrVā. 210.15 (on i.3.18); उपधालोपस्य स्थानिवत्त्वाभावात् घस्य जश्त्वम् । समाना ग्विः । सग्विः । इत्यादिप्रयोगमनुसृत्यान्वाख्यातम् PrakriKau.ii.715.10.

अन्वाख्यातसाधुत्व (anvākhyāta-sādhutva) *adj.* grammatical correctness of which is spoken of or mentioned अन्यथा कृत्वा चोदितम् ... इति । अन्यथैवं कथमित्यन्वाख्यातसाधुत्वोऽपि णमुल् न प्रयुक्तः TantrVā. 201.20 (on i.3.18)

अन्वाख्यातुम् (anv-ākhyātum) *inf.* to explain grammatically भिन्नप्रसिद्ध-योस्तेन दधिदधेति शब्दयोः । आचक्षणेन साधुत्वं दधीत्वौत्सर्गिकः कृतः । अन्वाख्यातुं स्वरूपेण दध्यशब्दं च वेदितुम् । स्वशास्त्रे लघुबोधार्थमेकत्वमिव दर्शितम् ŚlokaVār.6.205 (782.6)

अन्वाख्यातृ (anv-ākhyātr) *adj.* who gives grammatical explanation or analysis कियत्यपि चांशे प्रायेण सर्वेषामन्वाख्यातृणामविवादः NyāyMañ. i.354.23.

अन्वाख्यान (anv-ākhyāna) *n.* 1 subsequent chapter 2 narration, tale 3A statement or account B subsequent explanation referring to what is mentioned before 4 grammatical explanation or analysis 5 description 6 reconsideration 7 reuse or reemployment (for other purpose) 1 subsequent chapter यद् भिन्न्यायै प्रायश्चित्तरुत्तरस्मिंस्तदन्वाख्याने ŚatBr.VI.v.2.22; VI.vi.4.7; तद्वा एतदेव श्रीर्नामान्वाख्यानम् VādhuṢS. iv.92.9; तद्वा एतज्जलाध्यासो नामान्वाख्यानम् VādhuṢS. iv.98.20; 2 narration, tale तस्मादाहुर्नैतदस्ति युदेवासुरं युदिदमन्वाख्याने त्वदुद्यत इतिहासे त्वत् ŚatBr. XI.i.6.9 [but MW. an explanation keeping close to the text] 3A statement or account उभयमनेन क्रियतेऽन्वाख्यानं च संज्ञा च MahāBh.i.209.1 (on i.2.32); i.209.4 (on i.2.32); स्वभावत एतेषां शब्दानामेतेष्वर्थेष्वभिनिविष्टानां निमित्तत्वेनान्वाख्यानं क्रियते MahāBh. i.363.12 (on ii.1.1); एवं तर्ह्यन्वाचष्टे पौत्रप्रभृतीति वर्तते इति । किमेतस्यान्वाख्याने प्रयोजनम् MahāBh.ii.265.13 (on iv.1.163); किं ब्रवीषि? शान्तं पापम् ... स्वागतमन्वाख्यानाय PādaTā. 32.5; न वृद्धतरस्योभयवेदिनो मूलशब्दानुसारिणी पदार्थप्रतिपत्तिरिदानींतानां त्वपभ्रंशदेव अत एव अन्वाख्यानमपि प्रयोजनवत् TātpaT.(Vā.)714.22 (on v.2.11); 3B subsequent explanation referring to what is mentioned before अथातः पूर्णाहुतिरेवान्वाख्यानमभिसंपद्यते VādhuṢS. iii.12.1; तस्य नु हैतदेवं भवति यथैतदन्वाख्यानेन VādhuṢS. iii.36.3; तस्मादन्वाख्यानान्यसृजत VādhuṢS. iv.29.18; iv.90.32; तत्त्वमस्यादिवाक्यैर्यथावस्थितवस्तु-याथात्यान्वाख्याननिष्ठैर्न यथोक्तोऽर्थः प्रतिपत्तुं शक्यते अभिधाश्रुतित्वातेषाम् NaiṣkaSi. 134.5; आगमस्यानुमानजत्वादानुमितस्य चागमेनान्वाख्यानादानामात्रागनुमानं लक्षयति TattvVai. 12.19 (on 1.7); प्रयुक्तानामेव लक्षणेनान्वाख्यानादिति प्रयुक्तानामिदमन्वाख्यानमित्यन्यत्र भाष्योक्तेः LaṣabdeSe. i.320.28; अतिप्रसङ्गपरिहार-